

Til: AVDELINGSSTYRET

Fra: DEKAN

Saksframlegg ved: Arnulf Omdal

Dato: 18.04.07

Sak A 10/07 Organisering av lærerutdanningen

Vedlegg:

(Tidligere også sendt Avdelingsstyrets medlemmer i epost av DATO.)

1. Oppdragsnotat av 11.12.06
2. Utredning fra arbeidsgruppen Ledelse og organisering, av 20.03.07
3. Utredning fra arbeidsgruppen Oppdrag, av 23.03.07
4. Høringsinvitasjon av 27.03.07
5. Høringsuttalelser
 - A. Fra matematikkseksjonen

FORSLAG TIL VEDTAK:

Avdelingsstyret anbefaler følgende overfor nytt avdelingsstyre og ny faglig ledelse:

1. *Lærerutdanning bør være ett samlet programområde.*
2. *Det vil fremme tydelig og enhetlig ledelse at flest mulig funksjonsområder samles inn under ledelsen av programområdet. All bevilgnings- og oppdragsfinansiert utdanningsvirksomhet på bachelor - og masternivå bør som et minimum være inkludert i programområdet.*
3. *Programområdet ledes av programansvarlige. De utpekes av dekan etter samråding med Avdelingsstyret, i henhold til tidligere Høgskolestyrevedtak.*
4. *En programansvarlig bør ha delegert hovedansvar for og myndighet over grunnutdanningsvirksomheten (bachelornivå).*
5. *Det vil være rimelig med å ressursutsette programansvarligfunksjonen som skissert i vedtakspunkt 2) med 1,5 årsverk.*
6. *Utredningene til arbeidsgruppene Ledelse og organisasjon og Oppdrag vil være nyttige redskaper for det videre arbeidet med tydeliggjøring av samspill, funksjoner og roller, blant annet gjennom revisjon av funksjonsbeskrivelser.*

I. Omfattende sakskompleks

Oppdraget de to arbeidsgruppene har fått er omfattende. Inkludert i gruppenes arbeid er en rekke spesifikke spørsmål som tar utgangspunkt i NOKUTs institusjonsvurdering av HiST. Spørsmålene åpner for vurderinger om opplevd tydelighet/utydelighet i organisasjon og ledelse, om samspill mellom grupper og rolleinnhavere, og om sentrale elementer i grunnutdanningen. En del av refleksjonene arbeidsgruppene gir, bør kunne fungere som verdifulle innspill for den nye dekanen, som tiltrer 1. august d.å.

Fortsatt avdelingsstyrer ved HiST

Dekanat ved HiST fra 01.08.07 skal fortsatt samspille med avdelingsstyrer. I sitt møte 17.04.07 vedtok Høgskolestyret at avdelingsstyrer skal fortsette ved høgskolen (HS-sak 26/07, jfr. protokoll på <http://www.hist.no/intern/styret/dokumenter/10000482/04-07.pdf>). De nye avdelingsstyrene får et noe endret mandat, siden dekanenens posisjon vis à vis avdelingsstyrene nå blir radikalt forskjellig i forhold til situasjonen i dag. Framtidig dekan vil være sekretær for avdelingsstyrene, ikke medlem og styreleder som nå.

Temaer for Avdelingsstyret

Arbeidsgruppenes utredninger drøfter forhold som dels tilligger faglig ledelse, og områder som er gjenstand for avdelingsstyrebehandling. Forholdet dekan - avdelingsstyre er skrittet opp i någjeldende reglement for avdelingsstyrer ved HiST ((jfr. avdelingsstyrereglement på http://www.alt.hist.no/adm/avdstyre/reglement_avdelingsstyre.pdf), der det bl.a. heter:

Avdelingsstyret skal i sin virksomhet legge vekt på rollen som strategisk styringsorgan, og avdelingens dekan skal gis myndighet og handlingsrom for utøvelse av sitt drifts- og lederansvar for virksomheten på både kort og lang sikt.

Naturlige avdelingsstyresaker vil i hht. reglementet være:

- Faglig organisering på avdeling i form av programområder
- Antall programansvarlige
- Faggrupperinger/fagseksjoner
- Budsjettkonsekvenser av foreslåtte endringer

Nytt avdelingsstyre bør fatte endelig vedtak

Nytt avdelingsstyre kommer i funksjon 01.08.07. (NB: i budsjettsaken A 06/07.

http://www.alt.hist.no/adm/avdstyre/2007/saker/asak_0607.pdf, er det ved en inkurie oppgitt at funksjonstida til dagens avdelingsstyrer er fram til 31.12.07). Jo nærmere et avtroppende regime nærmer seg sin avslutning, jo sterkere melder rimeligheten seg for å utsette større beslutninger til nytt styringsorgan er på plass (jfr. "forretningsministerium"). Dekan mener at nåværende styre bør i sitt vedtak fremme *anbefalinger* i denne saken overfor det påtroppende avdelingsstyret og for ny dekan.

II. Organisering av lærerutdanningen – sentrale tema

2.1 Programområder på lærerutdanningen

Arbeidsgruppenes innstilling

Ledelse - og organiseringsgruppen foreslår enstemmig (vedlegg 2) at lærerutdanningen bør være ett samlet programområde. Dette området skal inkludere all faglig virksomhet på lærerutdanningen uavhengig av finansieringsmåte (bevilgnings- og oppdragsfinansiert), og altså innbefatte grunnutdanning, etter- og videreutdanning og masterstudier. Dette begrunnes slik:

Tydelig ledelse forutsetter at faglig leder har oversikt over, og ansvar for hele virksomhetsområde allmennlærerutdanning, for å være i stand til å se sammenhenger og kunne nyttiggjøre seg den kompetanse som finnes i organisasjonen. Nåværende ordning kan lett føre til at enkelte områder faller mellom to stoler og det kan være vanskelig å ansvarsfeste all virksomhet.

Oppdragsgruppa (vedlegg 3) har en parallell begrunnelse for at den oppdragsfinansierte virksomheten skal gå sømløst inn i det samme programområdet:

De har personalansvar og ansvar for faglig utvikling, så PA bør ha ansvar for samspill og sammenheng mellom alle våre virksomhetsområder. ...

Forslag fra gruppa angående faglig ledelse:

- *Det er ikke ønskelig med egen programansvarlig (PA) for oppdrag*
- *Vi foreslår at de PA-er som finnes, skal ha faglig ansvar for oppdrag.*

Vi vil at oppdrag skal sees i sammenheng med ordinær undervisning, praksis, FoU, etc.;

- *sørge for helhetstenking og samspill*
- *utnytte mulige synergieffekter*
- *se hvordan en type virksomhet kan virke som katalysator for andre*

Høringsinstanser

Matematikkseksjonen (vedlegg 5A) støtter forslaget om at lærerutdanningen skal være ett programområde. Seksjonen mener at FoU-området og internasjonalisering skal legges inn under programområdet.

Dekans vurdering

Dekan mener som de to arbeidsgruppene at lærerutdanningen bør være ett programområde. Det vil være hensiktsmessig å samle flest mulig aktuelle funksjoner inn under dette området, fordi

erfaringen har vist – og utviklingen viser – stadig større sømløshet mellom strukturnivåer (BA-/MA-nivå) , mellom fag - og praksisopplæring og FoU. Sondringen mellom ulike finansieringsmåter (bevilgning, oppdrag) blir mer og mer kunstig, ettersom stadig større del av stortingsbevilgningene kanaliseres gjennom Forskningsråd, Utdanningsdirektorat og gjennom andre kanaler. Å samle flest mulig funksjoner på de som skal lede programområdet, vil følgelig være faglig-strategisk riktig. Ved siden av entydig definert ledelse, vil en slik ordning gi en klar effektiviseringsgevinst (kommunikasjon, samspill).

2.2 Programansvarlige Arbeidsgruppens innstilling

Ledelse - og organiseringsgruppa foreslår enstemmig at det pekes ut to programansvarlige for allmennlærerutdanning, begge i 100 % stilling. Gruppa er for øvrig delt når det gjelder spørsmålet om makt, myndighet og ansvar. Den ene halvparten mener de to PA'ene bør være "sdestilt" og "likeverdig" slik at disse har samme "status" i organisasjonen. Den andre halvparten mener at ansvaret må ligge på én person for å få klare ledelseslinjer. Den andre PA'en skal være "nestleder".

Høringsinstanser

Matematikkseksjonen (vedlegg 5A) mener at programområdet skal ledes av én programansvarlig. I tillegg skal det være en "vise-programansvarlig". Dersom FoU og internasjonaliseringsfunksjonen legges inn som del av PA'enes funksjonsområder, bør begge stillingene være 100%. Dersom så ikke skjer, bør stillingen til "vise-programansvarlig" være 50%,

Dekans vurdering

Programansvarliges funksjonsområder

Dekan mener at en utvidelse av funksjonene til programområdet forutsetter i alle fall 2 programansvarlige. Dersom begge personer skal betjene samme funksjonsområde, eksempelvis grunnutdanningen, vil det være uforenlig med tydelig ledelse at ikke én programansvarlig hadde endelig beslutningsmyndighet. "Sdestilte" PA'er vil raskt kunne gi dekanens unødig samrådsarbeid. Erfaringen har vist at det vil være hensiktsmessig at én PA har full oversikt og helhetlig ansvar for grunnutdanningen. Dekan vil derfor tilrå én PA med hovedansvar for programområdet, assistert med en andre PA som har sine nærmere definerte områder.

Som nevnt over er det ønskelig å samlet flest mulig aktuelle funksjoner under færrest mulig PA-hoder. FoU og internasjonalisering er områder som krever ganske mye spesialkunnskaper. Det skal derfor godt gjøres å finne personer som samlet kan ivareta de forskjellige funksjonsområdene. En bør derfor avvente de aktuelle kandidatenes kompetanseprofil før de endelige oppgavene fastsettes. I dag er FoU-ledelse og internasjonalisering stabsfunksjoner vel ivarettatt av to faglig tilsatte.

En senere revidert funksjonsbeskrivelse bør klargjøre at det skal være én programansvarlig med helhetlig, delegert ansvar for grunnutdanning, og en programansvarlig med nærmere definerte funksjoner.

Økonomiske konsekvenser

Per i dag er ressursutsettingen følgende:

Funksjon	Stilling, %	Kommentar
Programansvarlig LU	50	Ressursen har vært knapp.
Programansvarlig LU	50	Ressursen har vært knapp.
Masterkoordinering	0	Ingen funksjon i dag. Ved oppbygging/utvikling av mastergradene var denne funksjonen 50%.
Oppdragsvirksomhet	0	Ingen funksjon per i dag.
FOU-ledelse	50	
Internasjonalisering	20	
TOTALT	170	

Etter dekans oppfatning vil en ressurs på om lag 150% være rimelig, dersom vi regner inn all utdanningsvirksomhet, uavhengig av finansieringsformer.

2.3 Faggrupper innen programområdet lærerutdanning

Arbeidsgruppenes innstilling

Ledelse - og organiseringsgruppa foreslår ingen endring av dagens fordeling av fagseksjoner. Ved vår avdeling er det i dag 11 fagseksjoner, med en størrelse fra 1 – 20 tilsatte. Gruppa henviser til en tidligere avdelingsstyresak (A16/06, jfr.

<http://www.alt.hist.no/adm/avdstyre/2006/saker/asak1606.pdf>), der det i høringsinnspillene kom fram klar motstand mot en fusjonering av flere faggrupper. Et flertall i arbeidsgruppa (6 av 7) mener at større faggrupper i praksis vil tvinge fram et nytt nivå i organisasjonen. Gruppa viser til et pågående arbeid med å organisere praksisskoler og fagmiljøer i nettverk 3. og 4. studieår. Dette gir, påpeker arbeidsgruppa "... langt tettere samarbeid med praksisfeltet og gir store muligheter for å systematisere praksisrelaterte FoU- prosjekter og gi en bedre "fagpraksis" ". For øvrig mener arbeidsgruppa at det kan gjøres en frivillig utprøving med å slå sammen mindre seksjoner, for eksempel Musikk og Kunst- og håndverk.

Høringsinstanser

Matematikkseksjonen (vedlegg 5A) mener at dagens seksjonsstruktur skal bevares. I stedet for forandring bør det "... legges opp til muligheter for samarbeid på tvers av seksjonene der det er naturlig".

Dekans vurdering

I henhold til vår Strategisk plan ALT 2006-2010 skal vi "... organisere våre fagmiljøer i større faggrupper i tett samarbeid med praksisfeltet". Det er grunnlaget for å løfte fagseksjonsstrukturen vår inn som utredningsemne i ledelse og organisasjonsprosjektet. I tidligere nevnte sak A 16/06 var høringsinnspillene tydelige. Det var ingen klarformulert entusiasme for endring av seksjonsstrukturen.

Flere forhold kan avgjort tale for en restrukturering av fagseksjonene: kritisk masse, kompetanseforhold, utviklingsmuligheter innen ny gradsstruktur (5-årig allmennlærerutdanning?), organisatoriske maktforhold, behov og muligheter for faglig innovasjon. For øvrig kommer det fram en implisitt, men klar skepsis overfor seksjonenes fagkonserverende posisjon i allmennlærerutdanningen, slik NOKUTs hovedpanel oppfatter denne rollen (jfr. NOKUTs Hovedrapport, evaluering av allmennlærerutdanningen).

Slik saken nå foreligger, mener dekan at avdelingen ikke er tjent med å presse på et endringsarbeid rettet mot seksjonsstrukturen. At praktiske og estetiske fagseksjoner ville tjent på å gå inn i et faglig fellesskap, er denne dekan ikke i tvil om (kjøttvekta teller). Kanskje så også vil skje etter hvert.

Det arbeidet som nå gjøres med å få til faste strukturer mellom fag og praksisskoler, kan bli en god utviklingsarena for møte mellom fag, fagdidaktikk, pedagogikk og praksis, i et fellesskap mellom praksislærer, skolesamfunn, elev, student og faglærere. Dette er et relevant tiltak i høve til avdelingens strategiske målsetting om at "Faglig utviklingsarbeid skal gjøres i samråd med partnere i praksisfelt og arbeidsliv" (jfr. Strategisk plan 2006-2010).

III. Temaer som er tilligger dekan

Utredningene til begge arbeidsgruppene berører for det meste emner som tilligger faglig leder. I så måte vil noen av refleksjonene til Ledelse og organisasjon og Oppdrag være verdifulle å få viderebrakt til ny avdelingsledelse.

IV. Forslag til vedtak

Dekan viser til overstående og til forslag til kompetanseutviklingsplan med vedlegg, og fremmer følgende

forslag til vedtak:

Avdelingsstyret anbefaler følgende overfor nytt avdelingsstyre og ny faglig ledelse:

1. *Lærerutdanning bør være ett samlet programområde.*
2. *Det vil fremme tydelig og enhetlig ledelse at flest mulig funksjonsområder samles inn under ledelsen av programområdet. All bevilgnings- og oppdragsfinansiert utdanningsvirksomhet på bachelor- og masternivå bør som et minimum være inkludert i programområdet.*

3. *Programområdet ledes av programansvarlige. De utpekes av dekan etter samråding med Avdelingsstyret, i henhold til tidligere Høgskolestyrevedtak.*
4. *En programansvarlig bør ha delegert hovedansvar for og myndighet over grunnutdanningsvirksomheten (bachelornivå).*
5. *Det vil være rimelig med å ressursutsette programansvarligfunksjonen som skissert i vedtakspunkt 2) med 1,5 årsverk.*
6. *Utredningene til arbeidsgruppene Ledelse og organisasjon og Oppdrag vil være nyttige redskaper for det videre arbeidet med tydeliggjøring av samspill, funksjoner og roller, blant annet gjennom revisjon av funksjonsbeskrivelser.*
